

CVETJE

z vertov sv. Frančiška.

XXVIII. tečaj

V Gorici, 1911.

7. zvezek.

Tolažila sv. katoliške vere.

P. A. M.

Sv. križ.

»Beseda križa je sicer njim, ki se pogube, nespamet; njim pa, kateri so oteti, to je nam, moč Božja«. I. Kor. I, 18.

Kerščanska duša, zopet ti ponudim novo zelo sladko tolažilo, in to je beseda križa; ta velika skrivnost ljubezni ima moč tolažiti na svetu vse, ki žalujejo. Stopite, kristjani, na verh Kaljvarije; postavite se pod križ svojega božjega Zveličarja, glejte in premišlujte to vzvišeno znamenje kralja nebes in prevdarite njegove milostipolne besede: „Pridite k meni vsi, ki se trudite in ste obteženi! Jaz vas bom pokrečal“. Sv. križ nas tolaži v vseh nadlogah tega življanja

I. ker nam pove vzrok terpljenja,

II. ker nam ga olajša.

I. Sv. križ nam razloži skrivnost našega terpljenja; zakaj bolečina, terpljenje je velika zagonetka in nevaren vgovor, ki ga more staviti človeški razum proti bivanju neskončno do-

brega Boga. Pa ena beseda je, ki reši to uganko: to je beseda križa; eno znamenje je, ki overže ta vgovor: to je beseda sv. križa. — Resnično, kaj pa je križ, kaj nas uči? Križ je spominsko znamenje Boga, ki je terpel in vmerl. — Zakaj in za koga? Zaradi grehov in za grešnika; kot žrtev sprave in ljubezni. Na verhu Kaljvarije ste se srečale božja pravičnost in božje vsmiljenje; na križu ste se sprijaznile. Da bi razžaljeni božji pravici zadostil in nam grešnikom milost in vsmiljenje pridobil, se je Kristus daroval na oltarju križa in iz visočine te kervave pridižnice nam kliče: „Pridite k meni vsi, ki se trudite in ki ste obteženi! Jaz vas bom pokrepčal . . . .“

Povzdignjen na križ, pregleđa on z enim pogledom celi svet. „On stoji in meri svet.“ (Hab. 3, 6). Povsod vidi teči solze, povsod vidi ljudi žalovati in terpeti in poln sočutja jim kliče: „Pridite“! . . . Glejte njegove roke so razprosterte in na njegovi desnici in levici zapazimo dva hudodelca, ki sta tako kaker On obsojena, vmreti na križu. Ta dva sta podoba človeštva, ki je obloženo z grešnim dolgom in od božje pravice obsojeno, na križu, to je, v bolečinah in smertnih stiskah vmreti. Gospod Jezus Kristus gleda ta dva nesrečnika. On steguje proti njima svoje milostne roke in jima ljubeznivo kliče: „Pridite“! En razbojnik ga poslušša. S kesanjem in upanjem napolnjen, se oberne k Jezusu ter mu odgovori s ponižno in zaupljivo molitvijo, ki mu odpre nebesa. — V tem razbojniku spoznajte podobo duše, ki sledi navdihovanju milosti, duše, ki veruje v Boga in vanj zaupa: rešena in potolažena bo po sv. križu! — Drugi razbojnik pa zapre svoje serce za klic Zveličarjev; on zaničuje svojega božjega Odrešenika in preklinja se od njega oberne. — To je podoba brezbožnih. Tisti nesrečnež se ni rešil križa sè svojim zaničevanjem; vmreti je moral na njem, kaker njegov tovariš, pa križ zanj ni bil znamenje zveličanja, temuč orodje zaslužene kazni; vmerl je v martrah obupnosti. V tem prizoru na Goljgati imamo najboljšo razlago skrivnosti našega terpljenja. Spravo je treba dognati za veliko hudobijo. Vse človeštvo se je hudo pregrešilo zoper neskončno veličastvo božje; pa Vsemogočni je imel vsmijenje sè svojimi otroci. Da bi zbrisal njih dolg in jih rešil, je stopil doli iz nebes, postal človek kaker mi, da bi mogel za nas terpeti in vmreti. Na verhu Kaljvarije, na lesu križa se je za nas daro-

val in sè znamenjem in močjo sv. križa On razsvitljuje in rešuje svet, to je, vse tiste, kateri v to znamenje odrešenja upajo ter ga z vernim srcem časte. — Seveda morajo tudi ti terpeti; pa ti terpe sè zaupanjem in zato bodo potolaženi, drugi pa terpe z nejevoljo in vmerjejo v obupnosti.

Ker je križ luč in tolažba vernih kristjanov, zato ga stavi naša mati sv. Cerkev povsod, kjer se terpi. Najdemo ga na bolniški postelji kristjana; vzdiguje se na njegovem grobu; najde se v temni ječi; sveti se na kroni kraljev in cesarjev; škof ga nosi na svojih persih; zakaj brez križa bi bolnik ne imel moči do konca poterpežljiv ostati; brez križa bi zapuščena sirota na grobu svojih starišev obupala, brez križa bi si jetnik dni svojega žalostnega življenja sè silo prikrajšal; brez križa bi duhovnik podlegel bremenu svojega truda, svojih skerbi; brez križa bi se kralji v ternju bogastva ali v časti in veselju trona pogubili. Križ vse krepča in tolaži.

To je tudi vzrok, zakaj sv. cerkev v svojem vzvišenem jeziku imenuje terpljenje in poskušnje življenja s pomenljivim imenom „križ“; saj so res križ in sicer pravi križ Kristusov, križ Njegovega presv. serca. Srečni tisti kristjani, kateri razumejo jezik svoje matere! Poslušajte, vi vbogi tega sveta, vaša potreba in pomanjkanje vaše, je križ! — Poslušajte, vi nesrečni, zguba vašega premoženja je križ! — Poslušajte, ve zalujoče matere, ve zapuščene vdove in sirote, vaša ločitev od vaših otrok, od vašega ljubega moža in štarišev vaših je križ! Bolezen, smert in vsako gorje tega sveta je križ. Srečen tisti, kateri ve, kolika sladkost je skrita v tej sveti besedi, in okuša to sladkost v svojem sercu! — Ali ni križ rešil sveta? Rešil bo tudi tebe in s križem moreš rešiti vse tiste, ketere ljubiš. Gori v nebesih bomo še le spoznali, koliko duš se je po križu, keterega se ljudje na svetu tako boje, zveličalo. — Serčno tedaj zaupajmo! Ako Jezusa ljubite, vzemite na se vsi svoj križ in hodite za Njim, ne le brez tožbe, temuč z gorečnostjo in veseljem; potem boste v križu našli čudovito tolažbo in neizrekljivo blaženost.

II. Križ nam pa ne razjasni le skrivnosti našega terpljenja, osladi nam tudi njegovo bridkost. Spominjajmo se neketerih predpodob v stari zavezi, ki so bile odločene čudovito moč križa preroško naznaniti. Najprej je bronasta kača, skrivnostna

podoba, katero je Mojzes po božjem povelju vzkazal narediti v puščavi. Kedorkoli je to znamenje rešenja v veri in zaupanju pogledal, je bil ozdravljen strupa ognjenih kač, vsi drugi pa so pomerli v strašnih bolečinah. Povzdignite tudi vi, ki terpite, svoje oči k sv. križu in boste ozdravljeni in potolaženi.

Druga predpodoba je še ginljiviša in tolaživiša. Ko so nekedaj šli otroci Izraeljevi skozi puščavo pod vodstvom Mojzesovim, dolgo časa niso mogli najti vode, da bi potolažili svojo žejo. Po dolgem brezuspešnim iskanju so zgubili serčnost in pričeli tožiti in jokati, da, v nespameti svojega serca so svojemu vodniku očitali, da jih je iz Egipta izpeljal, da bi v tej puščavi pomerli. Pa kmalu na to najdejo obilen studenec in vsi hite k njemu, da bi žejo pogasili. Pa kako strašna prevara in kruto spoznanje! Hladna in čista voda je bila tako slana in grenka, da je ni bilo mogoče vžiti. Ljudstvo je pričelo preklinjati in rotiti; Mojzes pa je molil in Gospod mu je pokazal skrivnostno kos lesa in ga vzkazal vreči v vodo. In glej! Komaj se je les doteknil vode, je voda postala sladka in prijetna, in vse ljudstvo je pilo in pokrepčalo se. — O človek, ki kot vbog romar potuješ skozi puščavo tega življenja, ali si razumel to? En les je, ki more grenko vodo in tudi studenec tvojih solz osladiti; to je les križa. Skozi to solzno dolino življenja tečejo tri velike, globoke in deloče reke; te so: terpljenje serca, terpljenje duha, bolečine in boleznine telesa. Voda teh rek je grenka; toda iz nje moramo piti; vsi moramo biti več ali menj potopljeni v nje valovih. O, spominjajte se zveličavnega lesa križa, ki edini more to grenko vodo osladiti; izjokajte se pod križem; pritisnite križ na svoje otožno serce in vaše solze ne bodo tako grenke, vi boste potolaženi.

Zakaj pa ima križ toliko moč? Naša sv. vera nam pove več vzrokov in nas uči prvič, da je pot križa edina pot zveličanja. Križ nam torej kaže pot v nebesa. Ako ga ne najdeš na potu svojega življenja, ali se ne boš bal, da si pravo pot zgrešil? — Pa kaj pravim? Kedor hoče Kristusu nasledovati ter mu dokazati svojo ljubezen, mora biti z Njegovim križem zaznamovan; le kedor je podoben božjemu Zveličarju, m o ž u b o l e č i n, ta bo deležen Njegovega kraljestva. Njegove nebeške dediščine. „On naj vzame na se svoj križ in naj hodi za menoj“ (Mat. 86, 24). „Ako ž njim terpimo, bomo tudi ž njim povelj-

čani“ (Rim. 8,1 7). On sam, Kristus Gospod, je šel po terpljenju v svoje veličastvo.

Sv. vera nam drugič pove, da je križ pogoj našega zveličanja. Brez tega znamenja izvoljenih se ne more priti v nebesa. S križem okičen se mora človek prikazati pred nebeškimi vratni. Križ pa ni le pogoj zveličanja, temuč ob enem merilo večnega plačila. Bog ima v rokah tehtnico pravice; na eni strani je teža našega terpljenja, ki je sicer majhina, vendar manjkati ne sme; na drugi strani pa je nezmerna teža slave in blaženosti. „Naša sedanja, kratka in lahka nadloga nam pripravlja nezmerno visoko, večno čast, ketera vse preseže“. (II. Kor, 4, 17). Ti se pa pritožuješ in zdihuješ, ako ti Bog priložnost da, nekoliko položiti na stran terpljenja. O veseli se in poglej na tisto stran na tehtnici, kjer je večno veselje!

Sv. vera spominja kristjana tretjič na to, da vse njegovo terpljenje ni nič v primeri s terpljenjem njegovega božjega učenika Jezusa. „Pomislite in pogledjte, če je kaka bolečina, kaker moja bolečina“. (Žal. pes. I, 12). Ako je Gospod tako nepopisljivo težko za nas terpel, ali naj se mi branimo, tudi nekoliko zanj terpeti? Kako se moremo vpričo njegovega terpljenja pritoževati čez male poskušnje tega življenja!

Sv. vera nas uči četrtič, da je naše terpljenje zastava božje ljubezni, dokaz, da ljubimo Boga in da nas on ljubi. Gotovo je, kedor rad za Jezusa terpi, ta ga ljubi; zakaj vsi, ki so ga ljubili, so z veseljem zanj terpeli in zanj terpeti hoteli; hrepeneli so objeti njegov križ. Ravno tako je znamenje njegove ljubezni, ako vam Gospod dovoli piti iz keliha terpljenja. In vi bi ta kelih zaverгли? — Učenci Jezusovi, njegova preljuba mati, vsi njegovi prijatelji so bili deležni njegovega križa, in vi bi pred križem bežali? Ali ne veste, da so vsi tisti, ki so iz keliha terpljenja Kristusovega pili in deležni postali njegovega križa, vživali nezmerno srečo in sredi največjega terpljenja bili polni svetega veselja? Da, vedno bolj so hrepeneli piti iz vode bridkosti, vedno bolj so želeli biti deležni križa Kristusovega. „Še več, o Gospod, še več!“ Tako je klical sv. Francišek Ksaverij. Tako so tudi drugi svetniki mislili in govorili.

Veliki apostelj Pavel za vse svoje delo in terpljenje ne zahteva druge slave, ne pozna drugega veselja, kaker križ svojega Gospoda; vsako drugo plačilo on zaničuje, vsakemu

drugemu se odpoveduje. „Mene pa Bog varuj, da bi se z drugim hvalil, kaker s križem Gospoda našega Jezusa Kristusa (Gal. 6, 14). Drugi apostelj, sv. Andrej, je spregovoril prelepe besede, ki jih ne smemo pozabiti. Peljali so častitljivega, več kot osemdeset-letnega starčka na dan njegovega marterništva na morišče. Mirno in krepko stopa za svojimi rabeljni. Ko je pa verh griča, kamer je bil namenjen, zagledal povzdignjen križ, ni mogel več zaderžati svojega veselja; on stopa hitreje, bliža se orodju svoje smerti in poln svetega navdušenja kliče: „O dobri križ, o dobri križ!“ Vojaki in rabeljni ga niso mogli dohajati in ko je prišel na morišče, se je z obema rokama oklenil križa in rekel! „O, dobri križ, po katerem sem tako dolgo hrepenel, keterega sem tako goreče ljubil, v tvojem naročju bom vmerl!“ — Kristjani! Te besede si vtisnite v svoje serce, in ako vas zadene nesreča, recite sè sv. aposteljnom: „O dobri križ!“ — potem boste tudi vi potolaženi.

Sv. Terezija hoče terpeti ali vmreti! Sv. Magdalena Paciška kliče, „Ne vmreti, temuč terpeti!“ Junaške so te misli, skušajmo si jih tudi mi obuditi. —

Najlepši dokaz, da je križ velika tolažba za človeka, nam daje skušnja. Križ je svet tolažil in rešil iz teme in sužnosti poganstva in iz vseh gnjusobij strasti. Ako hočejo poslanci evangelija rešiti duše, jim pokažejo križ; mej neverniki povzdignejo križ. Tudi naši domači misijonarji povzdignejo ob koncu sv. misijona v cerkvi misijonski križ, da nas spominja na nauke, ketere so nam oznanovali, da nadaljuje delo miru, da ostane vernemu ljudstvu studenec tolažbe. Tisti, ki se nad takimi križi spotikajo, so vse drugo prej, kot pa prijateli ljudstva. Kaj pa imajo, da bi nadomestovalo križ in brisalo solze žalostnih? Pogled na križ daje človeku neskončno tolažbo!

Na Poljskem, v deželi neomahljive vere in terpljenja, je bila nekedaj v redovnih in najberž tudi v drugih poštenih kerščanskih hišah neka lepa navada. Ako je bilo treba komu naznaniti kako nesrečo, so mu dali najprej v roke križ in še le potem so mu povedali žalostno sporočilo. Ta, ki ga je nesreča zadela, je vzel križ v roke, ga poljubil in se tolažil s pogledom na bridko terpljenje Gospodovo in s pomočjo njegove milosti.

Pa poslušajmo še neketere dogodke, ki nam pričajo, da je v križu res velika tolažba.

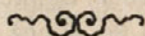
Pred leti je vmerl v Parizu neki mladenič nagle smerti. Tudi ene besede ni mogel prej izgovoriti; vender je imel še toliko moči, da se je pred zadnjim zdihljejem prekrižal. Tako nagla smert je njegovo staro mater silno poterla; ko je pa zvedela, da se je pred smertjo še prekrižal, je bila potolažena in po pravici; zakaj križ je upanje zveličanja!

Pobožna mati nekega naprednega brezverca je bila zelo bolna, tako, da so zdravniki že obupali nad njo; zadnje, kar je dajalo le še malo upanja, je bila težka operacija, ki so jo zdravniki priporočili. Dobra žena je želela zdravja, da bi mogla še kaj poskerbeti za dušo svojega sinu in zato je privolila v operacijo. Brez strahu je gledala priprave h kervavemu delu. Takrat zdravniki še niso poznali teh omamljivih pripomočkov, ki se dandenes splošno rabijo, in verna žena bi jih bila tudi težko sprejela, ker je imela drugo nezumno bolj krepko in vspešno sredstvo. Pričeli so torej z operacijo, pri kateri je bil tudi sin na željo matere navzoči. Bolnica ni zdihovala ne ječala; le nekoliko se je stresla, ko so ji nož globoko v telo zabolli, zdihnula je: „O moj Bog!“ Sin, ki je bil že trideset let star, pa je do solz ginjen zavoljo bolečin materinih, izrekel kletvino. Poterpežljiva žena pa reče tedaj: „O moj otrok! Prosim te molči; zakaj ti mi delaš večo bolečino, kaker nož zdravnikov, ker žališ tistega, ki me krepča in tolaži“. Pri teh besedah pokaže pričujočim majhin križec, ki ga je ves čas operacije držala v rokah. Še dandenes imajo v njeni družini tisti križec v največi časti; oni sin ga hrani kot najdražji spominik na dobro, krepčeno mater.

Še en zgled: Mlada lepa gospodična je ležala na smertni postelji. Nakopala si je bolezen na veselici, kjer so jo vsi slavili. Vse je spoznalo, da za njo ni več rešitve; le ona tega ni hotela verjeti. Ali vedno slabeja je bila. Nekega dne jo napade žalost in velik strah. Prijatelji in sorodniki so prišli k njej. Zraven postelje je klečala njena mati, neki znan duhovnik in ena vsmiljena sestra. Kar povzdigne vmirajoča svoje roke; nato jih položi na posteljo in jih vsa preplašena ogleduje. „Poglejte vender moje roke!“ tako slednjič zakliče. Mati in duhovnik se vzdigneta; sestra pa posluša. „Poglejte vender, bolnica zopet zakliče, pogledjte moje roke, prazne so, popolnoma prazne! Za Boga nisem nič storila, in jaz moram vmreti.“ Vsa je bila

obupana. Tedaj je dal Bog duhovniku dobro misel. „Vzemi to, moj otrok“ ji reče in položi v roke vmirajoče deklice križ. Pogled na križ je bolnico napolnil z upanjem; zdaj roke niso bile več prazne. — Trkrat je sv. križ priserčno poljubila ter ga položila na svoje serce. Duhovnik ji je dal nato papežev blagoslov in čez par ur je vmerla mirno in vdano, oči je imela vperte na križ, ki se ni hotela več ločiti od njega. — O sladki križ! — Kristjan, ko bo za te prišla ura terpljenja, ura bridkosti, ura smerti, vpri tudi ti svoje oči na sv. križ! Da, dajte vsem, ki terpe, križ; križ edini nas more tolažiti in rešiti!

O dobri križ! Naj vas te besede aposteljnove spomnijo tega premišljevanja; ne pozabite ga nikedar! Denes se morebiti še veselite življenja; ali jutri, ko pride ura terpljenja ali morebiti ura smerti za vas ali vaše domače, o, tedaj se spomnite sv. križa, ki vas edini more tolažiti, rešiti in v nebesa pripeljati. O, dobri križ!

Življenje sv. Ferdinanda III.

Leona in Kastilije kralja, tretjerednika sv. Frančiška.

P. S. Z.

Ferdinandovi prvi boji z Mavri.

Ferdinand je doma vse vredil in skoraj do cela premagal domače nasprotnike. Zadnja dva, ki sta kalila mir v domači deželi, sta bila Rodrigo Dias iz Kamera, oskerbnik tamošnjega okraja, in zadnji larski grof Gonsalo. Rodrigo je delal krivico svojim podložnim; zato so ga tožili pri kralju. Ferdinand ga je poklical na odgovor. Prišel je v Valjadolid, pa iz strahu zopet natihoma odšel, ne da bi se bil oglasil pri kralju. Ferdinand mu je vzel oblast in zemljo. Dal mu je pa za to okoli 35 tisoč kron za odškodnino.

Drugi nasprotnik, vedno sovražni larski grof, je nahujskal Gonsala Peresa, gospoda Molinskega, da je pustošil Berengarijina posestva. Ker so bili opomini brez vspeha, je šel Ferdinand z vojsko nadenj. Nazadnje so po Berengarijinem posredovanju vse vredili sè ženitvijo. Hči molinskega gospoda se

je poročila s Ferdinandovim bratom Alfonzom in mir je bil zagotovljen. Larski grof se je vmeknil v Andaluzijo, kjer je kmalu vmerl. Ž njim je izmerl rod nemirnih larskih grofov, ki so bili po svoji častihlepnosti krivi dveh domačih vojsk.

Nadalje je, da ne bi imel kakih neprijetnosti od sosednih kraljestev, Ferdinand hotel ponoviti staro prijateljstvo, ki se je bilo začelo malo kerhati, prijateljstvo z aragonskim kraljestvom. V ta namen se je l. 1221. najmlajša Berengarijina sestra poročila z aragonskim kraljem Jakobom (Jaime).

Ko je Ferdinand tako doma mir na vse strani vterdil in zagotovil, se je začel pripravljati na vojsko proti Mavrom.

Tu bi se vtegnilo zdeti marisketeremu naših bravev, da se vojskovanje vender nikaker prav ne vjema sè svetniškim življenjem, da torej Ferdinand ni pravi svetnik. Kaj naj pravimo na to? Gotovo je vojska nekaj hudega in obžalovanja vrednega. Ali so primeri, ko se je ni mogoče ogniti in je torej opravičena, in naravnost dolžnost, bitka dolžnost.

Vojska je opravičena, keder se je treba braniti proti krivičnemu napadu, ali da se popravi storjena krivica, ki za njo še ni bilo dano zadoščenje in ga drugači ni mogoče dobiti. Dovoljeno je tudi z vojsko pomagati drugemu po krivici stiskanemu ali napadenemu narodu.

Sv. Ferdinand je vodil vedno le pravične vojske. Pravič je nastopil za pravice dveh sester portugalskega kralja, proti krivici, ki jima jo je delal njihov brat. Z očetom se vojskujoč, ni nikedar napadal, ampak po krivici napaden je branil pravice Kastilije, ki jih na miren način ni mogel zavarovati. Ravno tako je bilo v vojskah proti larskim grofom in drugim nasprotnikom. V vojskah proti Mavrom je pa hotel sv. cerkvi in Špancem po sili in krivično vzete dežele nazaj pridobiti. Ker Mavri niso hoteli mirno popraviti storjene krivice, ampak le še večje storiti in če bi jim bilo mogoče, pod svojo oblast spraviti vso Evropo, zato je Ferdinand pravično ravnal, ko se je proti njim vojskoval. Te vojske so za Ferdinanda ne madež, ampak velika zasluga za katoliško cerkev in kerščanske narode v Evropi.

Okoli l. 1222, ko se je začel pripravljati na vojsko proti Mavrom, je sicer še ni smel začeti, ker je bil vezan na sklenjeno premirje. Ko je pa 6. januarija 1224 njih poglavar vmerl

je nastal mejni nered. V Maroku (Afriki) so si izbrali enega, v Andaluziji (Španiji) družega. Maroškega pa so še tisto leto vmorili, in to je bilo proti premirju sklenjenemu s Kastilijo; zato Ferdinand ni bil več dolžan zderžati se vojske.

L. 1224 pelje torej svoje čete proti sovražnikom sv. vere Jezusove. Na potu se mu pridružijo nadškof Rodrigo in mnogi odlični Kastiljci s svojimi vojaki. Po kratkem obleganju vzamejo terdnjavo Kesado (Quesada, na južnem Španskem, blizu v sredi mej Kórdovo in Kartageno). Poldrugi tisoč Mavrov je zbežalo, sedem tisoč so jih vjeli. Nato je vzel Ferdinand še šest družih gradov. Polastiti se je hotel tudi zelo vterjenega mesta Haena (Jaén, mej Kordovo in Kesado) pa zastonj. Nekateri pravijo, da se mu to ni posrečilo, ker je močno vterjeno mesto branilo 53 tisoč Mavrov. Drugi pa terdijo, da mu je poveljnik obljubil 1300 tu vjetih kristijanov izpustiti, če preneha z obleganjem. Ferdinand je bil tega vesel, ker je više cenil prostost kristijanov in njihovo rešitev, kakor pa pridobitev mesta, ki ga bo imel že še priložnost osvojiti.

Naj bo že prvo ali drugo res, gotovo je, da je Ferdinand za l. 1224 z vojsko proti Mavrom prenehal ter se na zimo vernil v Toledo, kjer so ga slavnostno sprejeli. Čez zimo pa se je pripravljaj na daljno vojskovanje.

Naslednje leto 1225 je bil res zopet na bojišču. Dva mavrovska pervaka sta se mu prostovoljno vdala ob enem se svojima deželama. V svojo popolno oblast je pa dobil dve važni terdnjavi Andújar in Martos (mej Kordovo in Haenom, prva proti severu, druga proti jugu). Jeseni se je vernil zopet v Toledo, da se odpočije in pripravi za nadaljevanje v prihodnjem letu.

Pa predno je Ferdinand spomladi leta 1226 nazaj prišel, so njegovi vojaki ob meji že začeli vojsko. Zadeli so na Mavre pri Talijati; vnel se je hud boj, v katerem je bilo 20 tisoč moslemov deloma pobitih, deloma vjetih. Zmagovavci so se vernili ob reki Gvadaljkiviru navzgor, oslobodili mej potjo neki grad, ki so ga Mavri oblegali in kmalu na to prišli skupaj s Ferdinandom, ki je bil ravnokar prišel od doma na bojno polje. To leto je bilo zanj zelo srečno. Vzel je mnogo gradov in terdnjav, dobil veliko vojne odškodnine in mogel vsa mesta in kraje v gorenjem Gvadaljkiviru, razen mest Ubede in Haena

združiti s kastiljskim kraljestvom. (Ubeda je nekoliko severno-vshodno od Haena).

Musleme so pekle te velike zgube. Skušali so naslednje leto vse zgubljeno nazaj vzeti. Ali Ferdinandovi vojaki so se tako serčno bojevali, da so sovražniki izgubili celo grad Aljká-sar v Baesi in to za vselej. V Baesi („Baeza“ je prav blizu Ubede proti zapadu) je Ferdinand I. 1230 vstanovil škofijo.

Kar so bili moslemi pri Las Navas tepeni, so bili vedno bolj nezadovoljni sè svojimi poglavarji na Španskem. Neki Ibenhud se je postavil na čelo nezadovoljnih, zvezal se je z nekim roparjem, ki so se ga daleč na okoli močno bali, zbral množino upornikov okoli sebe in začel se vojskovati ob enem proti moslemom in proti kristijanom. Bojna sreča ga je spremljala; tako je pridobil mnogo priveržencev. Imenoval se je „kneza moslemov“, poveličevavca vere“. Sè svojimi zmagami je spravil poglavarja mesta Sevilje Abulalija v velik strah. Ta je bil dal nekaj časa popreje vmoriti Eljbajesija gospoda Salvatiere, ker se je podvergel Ferdinandu in se ž njim zvezal. Sedaj je pa sam iskal pomoči pri ravno tistem Ferdinandu. Ponudil mu je okoli 900.000 kron (300.000 srebernih maravedíjev), če ga eno leto v miru pusti. Ferdinand je bil zadovoljen, saj je tudi sam potreboval miru, da je laglje zasledoval Ibenhuda.

Abulali je premagal Ibenhuda, pa je kljub temu zgubil ves vpliv v Andaluziji. Mcj tem so ga klicali na pomoč v Maroko. Ker mu je manjkalo vojakov, je prosil Ferdinanda za tisoč jezdecev. Ferdinand mu je rad pomagal, saj je zato dobil zopet 900.000 kron in deset vterjenih krajev ob meji, ketere je smel sam po svoji volji izbrati. Verh tega je Abulali obljubil, da bo v Maroku postavil kerščansko cerkev, da bo pustil kristijanom v Maroku opravljati službo božjo, imeti zvonove itd. Za Ferdinada je bila to lepa zmaga, dobljena brez prelivanja kervi. Od tega časa je bila maroška oblast na španskih tleh vničena.

Ibenhud je imel veliko srečo. Dobil je v svojo oblast vso Andaluzijo notri do mesta Haën, katero je Ferdinand I. 1229 zopet oblegal, pa ne vzal. Ferdinand je v tem in prihodnjem letu svojo moč preveč oslabil. Pomagal je v Maroku, kamer je poslal 1000 jezdecev, in svojemu očetu, ki se je bojeval pri Aljhangu in Ibenhuda slavno zmagal. Zato Ferdinand v teh dveh letih v vojski ni imel posebnega vspeha. Iz tega se vidi,

da mu ni šlo za čast, ampak za stvar. Cilj njegovega vojskovanja je bil osloboditi Španijo, pa naj jo oslobodi on sam, ali njegov oče, ali brat, ali kedo drugi. Zato je povsod pomagal. Vse za Boga in domovino, sebi ničesar, razen delo in trud! To je bilo geslo Ferdinandovo, če ne zapisano, pa v delih izraženo.

L. 1230 je dobil na bojno polje sporočilo, naj hiti domov, kjer ga čaka leonska kraljeva krona. Res je pustil svojo vojsko na bojišču, ter se vernil v spremstvu nekaterih vitezev proti Toledu.

Mi ostanimo za sedaj na bojišču, da vidimo čudovito zmago, dobljeno pri mestu Herés de la Frontera („Jerez de la Frontera“ blizu Kádisa); potem bomo šli za Ferdinandom v Leon h kronanju in na pogreb dobre kraljice Beatrice.

Ferdinand ni mogel v Leonu vsega tako hitro vrediti, kakor bi bil rad, vojske pa tudi ni mogel vstaviti. Zato je sam ostal doma, poveljništvo v vojski je pa izročil svojemu bratu Aljfonzu, grofu Molinskemu, kateremu je za pomoč dal skušnega Aljvara Peresa.

Ta dva sta šla v Toledo; tam sta zbrala 400 vitezev z nekoliko vojaki in s to malo vojsko sta šla proti Kordovi. Vitezi Kalatravski sv. Jakoba so jima odstopili nekaj vojakov, koliker so jih mogli pogrešati. Skupno so naskočili dobro vterjeno Paljmo ob Gvadalkiviru; mesto so vzeli in dobili obilno plena. Na to so šli mimo Sevilje. Ker se je bližal sovražni Ibenhud, so se vterdili pri Heres de la Frontera, da zavarujejo dobljeni plen in da se pripravijo na bitko.

Moslemi so bili zelo užaljeni, da je ta mala vojska vzela Paljmo in dobila v tako vterjenem in obljudenem kraju tako bogat plen. Ibenhud je sklenil maščevati se nad to malo peščico kristijanov radi Poljme in tudi radi zgube pri Aljhangu, katero mu je prizadejal Ferdinandov oče Aljfonz.

Knez Mavrovski je bil prepričan, da jih lahko sam zmaga. Da jih pa popolnoma vniči je pregovoril še kneza Aljkaljskega, naj kristijane za herbtom napade. Tako gotov je bil zmage, da je naročil pripraviti koliker mogoče veliko ketin in konopcev, da bodo ž njimi zvezali vjete kristijane. In ni čudno, da je bil Ibenhud popolnoma prepričan, da zmaga. Zakaj kristijani so imeli petnajststo mož, moslemi pa petindvajset tisoč.

Na vsakega kristijana je prišlo torej 17 mož. Ni čuda, da se jih je v začetku polastila maloserčnost in obupovanje. Spredaj so imeli sedemnajstkrat večo moč, zadaj pa sedemsto jezdecev. Kako naj zmagajo?

Nevstrašenost njihovih vojvodov pa jih je navdušila. Na istem mestu stojijo, kjer so pred 520 leti stali kerščanski Goti, njihovi predniki, ko so podlegli islamski moči. Tukaj zmagati, staro krivico maščevati, bo največa slava.

Odločili so se za boj. Aljvar Peres, duša vsega, je dal najprej pomoriti 500 vjetih Mavrov. Težko je bilo to delo, pa potreba ga je prisilila. Imeti od dveh strani sovražnika zunaj, je zelo nevarno, terpeti v vojski še tretjega sovražnika znotraj je gotova poguba. Verh tega so potrebovali one, ki bi imeli vjete stražiti, za vojsko. Vse je moralo biti do zadnjega moža na svojem mestu. — Po tem groznem delu so določili bojni red: spredaj in zadaj jezdeci, v sredi pešci, vsak na svojem mestu, vsak za vse, vsi za vsacega posameznega.

V praznični opravi, pa brez oklepov, prijezdi Aljvar Peres v jutro boja pred svoje vojake in zakliče: „Morje imamo za herbtom, pred seboj pa sovražnika. Rešitve ni, kaker le v nebesih; zato moramo vmreti, pa vmreti ko junaki“. Koliker je čas dopuščal, so opravili še sv. spoved in prejeli sv. obhajilo. Odpustili so si mej seboj vsa nasprotovanja in žaljenja. Pripravili so se kakar na smert. Le eden ni hotel svojemu tovarišu odpustiti. Vsi so bili ene misli, da ta gotovo pade v boju. — Potem so, še pred bitko, razglasili Garsija Peresa, ki se je pozneje pod Ferdinandom zelo odlikoval, za viteza; na to so se postavili v določeni bojni red. Spredaj je stal na prvem mestu Aljvar Peres, zadaj je varoval Alfonz.

Nasprotniki so se postavili v tri verste. V prvi versti je stalo 12.000 jezdecev razdeljenih v sedem oddelkov, za njimi so stali pešci.

Kastiljci so slišali ropot in bojna naznanila rogov. Čakati niso mogli. Zaklicali so: „Sv. Jakob in Kastilija!“ in vergli se zè vso silo na nasprotnika. Prvi oddelki jezdecev so odskočili nazaj ter spravili v velik nered sebe in one za sabo. Sami niso vedeli, kaj se godi. Kristijani so to zmešnjavo nasprotnikov hitro porabili sebi v korist. Planili so po sovražniku in pobili vse, kar jim je prišlo pod roko. Sovražni pešci, ki so

stali za jezdeci, niso mogli naprej v boj in ko so junaški Kastiljci preko mertvih jezdecev do njih prederli, so jih deloma pobili, deloma vjeli. Ibenhud je zbežal na konju, kneza Aljkaljskega, ki jih je napadel od zadaj, je potolkel pa Garsija Peres, oni, ki so ga pred bitko napravili za viteza. Sovražniki so bili popolnoma potolčeni; kar se jih je poskrilo, so jih pozneje polovili.

Kastiljci so od cele vojske zgubili le deset mož, mej njimi tistega, ki se pred bitko ni hotel spraviti s tovarišem.

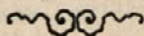
Kastiljci v začetku sami niso verjeli, da so tako slavno zmagali; vspeh so pripisovali pomoči sv. Jakoba. Vjeti moslemi so vedeli pripovedovati, da so videli v zraku jezdece v svitlobeli obleki, na čelu jim jezdeca na belem konju, v eni roki meč, v drugi zastavo deržečega.

Plen je bil zelo obilen; le konopcev in ketin je bilo premalo, da bi ž njimi zvezali vse vjete Mavre. Pripravljene so bile za kristijane, pa so ti ž njimi vklepali mosleme.

Sin Eljbajesija je postal po tej slavni zmagi kristijan. Kralj Ferdinand mu je bil za kerstnega botra; dal mu je svoje ime. Imenoval se je Ferdinand Abdeljmon.

Aljfonz, brat Ferdinanda, in Aljvar Peres sta šla na to v Palencijo, kjer je bival v tem času Ferdinand. Ta je junake z velikim veseljem sprejel in vse bogato obdaroval.

Zmaga pri Heres de la Fronteira je jako pripomogla, da so kristijani kmalu dobili veči del Andaluzije v svojo oblast.

Bl. Tomaž Mor,

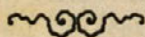
marternik tretjega reda sv. Frančiška.

Tomaž Mor (More) je bil rojen v Londonu 2. februarja 1478. Njegov oče je bil sodnik, imeniten gospod, ki je skerbel za dobro vzgojo svojega sinka. Kenterberiški škof, ki je bil tudi kardinalj, je trinajst-letnega Tomaža vzel na svoj dvor. Leta 1492 se je odpravil nadepolni mladenič na oksfordsko (Oxford) vseučilišče, kjer se je več let učil z velikim vspehom v vseh vednostih, posebe pa v pravu. Bil je izversten učenec, učitelj,

advokat in pisavec. Mislil je stopiti v frančiškanski red. Tega sicer ni storil, stopil je pa v tretji red sv. Frančiška. Leta 1504. je bil ud državnega zbora. Kardinalj Vulzij (Wolsey) ga je pripeljal na kraljevi dvor. Kralj Henrik VIII. ga je izvolil za svojega svetovavca, pozneje za svojega velikega kanclerja. On je pomagal kralju sestaviti spis v zagovor sedem svetih sakramentov zoper Martina Lutra. Za njegovo spretno in vspešno delo mu je podelil kralj plemstvo. Vsako službo je opravljal z gorečnostjo in pravičnostjo ter ni gledal na svoj dobiček.

Ko se je kralj namerjal ločiti od svoje žene Katarine, mu je Tomaž odsvetoval. Ker je pa kralj vendarle zavergel svojo pravo ženo in sam sebe postavil za poglavarja angleške cerkve, se je Tomaž Mor odpovedal svoji službi. Kralj je nato silil urednike, duhovnike in redovnike k prisegi, da spoznajo njega za poglavarja angleške cerkve. In strašno je divjal zoper vse, ki so mu nasprotovali. Spovednik kraljice Katarine, tretjerednice, Janez Forest, frančiškan, in veliko drugih redovnikov, duhovnikov in svetnih je vmerlo ali na gromadi, ali na viselicah, ali so jim pa glavo odsekali. Mej temi je bil tudi tretjerednik Tomaž Mor. Kralj ga je najprej prosil, naj tudi on priseže. Ko pa ni hotel, mu je zapovedoval in pretil. Pa vse zastonj. Naposled ga je dal zapreti. Trinajst mesecev so ž njim v ječi gerdo ravnali. On pa je kralju v obraz povedal, da za kakih dvajset let, koliker bi mogel morebiti še živeti na zemlji, neče zgubiti nebes. 6. maja 1535 so ga obsodili na viselice. To sramotno kazen mu je kralj v toliko spremenil, da so mu glavo odsekali, kar se je zgodilo 6. julija 1535. — Papež Leon XIII. so Tomaža Mora 29. decembra leta 1886. mej blažene prišteli. *)

P. A. F.

*) Brockhans, Conversations (Lexikon IX. Aufl.
Herder, Conversations-Lexikon II. Aufl.
Acta O. M. Ann. XXVIII. pag. 216.

P. Bernard Vovk.

Dne 8. marca t. 1. je vmerl v Brežicah na Štajerskem eden najznamenitših patrov, ki jih je kedaj imela naša redovna okrajina. Naznanivši v 4. zvezku mej priporočili v molitev njegovo smert, smo obljubili v prihodnje kaj več povedati o tem zaslužnem možu. Da bo vrejevavec le sam kaj napisal, seveda ni bila naša misel. Sicer smo tudi mi nekaj let vkupaj živeli z rajnim častitljivim patrom in o tistih letih njegovega življenja bomo po svojih spominih kaj povedali. O nje-

govih prejšnjih in poznejših letih pa smo pričakovali od drugod natančnija poročila, in v resnici smo jih prejeli nekoliko, iz Ljubljane od pč. patra Hugolina in iz Brežic od tamkajšnih patrov. Po teh virih skusimo sestaviti verlemu možu majhin spominik.

P. Bernard se je rodil 11. novembra 1824 v vasi Brezovici v fari Ovsiše*) na Gorenjskem. Pri sv. kerstu je prejel ime sv. Andreja. Pozneje se je njegova rodovina preselila v faro Breznico. V latinske šole je hodil mladi Andrej Vovk v Ljubljani. Zveršivši z izverstnim vspehom tadanjo šestrazredno gimnazijo je vstopil 29. avgusta 1843 v red sv. Frančiška, kjer so mu dali ime Bernard. Tovariše v novicijatu je imel tri; mej njimi je bil naš poznejši provincijalj p. Friderik Hönigmann. Modroslovje je zveršil ko klerik tu na Kostanjevici od 1. 1844 do 1846. Nato se je 8. septembra 1846 zavezal redu in Bogu sè slovesno obljubo. Ravno tukaj je zveršil prvi dve leti bogoslovja; dne 27. decembra 1847, torej v drugem letu bogoslovja, je bil posvečen v mašnika.

Doveršivši bogoslovje v Ljubljani je ostal eno leto v tamkajšnjem samostanu ko subsidiarij ali pomočnik pri fari. Na jesen leta 1851 je bil poslan ko suplent ali nadomestni učitelj na gimnazijo v Novo mesto. In tu se je pokazala njegova velika sposobnost za gimnazijsko učiteljstvo. Berž drugo leto na jesen so ga poslali predstojniki — provincijalj je bil tedaj p. Salezij Volčič — na dunajsko vseučilišče, da bi se tam popolnoma izobrnil za svoj poklic. Odločen je bil za matematiko in fiziko in poprijel se je teh nauk s toliko pridnostjo, da je naredil državni izpit berž v dveh letih in z izverstnim vspehom. Predsednik izpraševalni komisiji je bil tedaj slavni Slovenec Miklošič.

Leta 1854 ga vidimo zopet na novomeški gimnaziji, kjer uči matematiko in fiziko in ko prost predmet tudi francoščino. Že čez tri leta, 1857, postane tudi ravnatelj, kar ostane deset let, do 1867.

Leta 1870 je bila gimnazija poderžavljena in patri, ki so imeli državne izpite, mej njimi p. Bernard, so bili nastavljeni

*) Zdaj se navadno tako piše to ime, pa je pač napačno. Izgovarja se menda Ovše, kar bi dalo v knjižnem pravopisu skoraj gotovo Olšje, t. j. toliko kakor Jelšje.

ko c. kr. gimnazijski profesorji s primerno plačo. P. Bernard je ostal pri gimnaziji še 14 let; l. 1884 je po tridesetletnem vspešnem delovanju stopil v pokoj. V Novem mestu je ostal še dve leti. Leta 1886 je prišel k nam na Kostanjevico ko lektor in ravnatelj naše domače redovne gimnazije. Tu je še sedem let učil svoja priljubljena predmeta. Leta 1893 je dal šoli slovo za vselej ter si izbral Nazaret na Štajerskem za kraj svojega končnega počitka. Leta 1897 je ondu na tihem obhajal svojo zlato mašo; ali, ker mu obnebe ni posebno vgajalo, se je preselil l. 1899 v Brežice ko zadnjo postajo svojega življenja. Tu je, kedo bi si bil mislil? včakal celo šestdesetletnico mašništva, ki jo je obhajal jako slovesno dne 29. decembra 1907. Ali o tej slovesnosti kaker tudi o njegovi smerti in pogrebu bomo na zadnje obširniše govorili; zdaj se vernimo nazaj k njegovemu življenju in delovanju. P. Hugolin, bivši njegov učenec, ki je pozneje, ko redovnik in celo gvardijan, dalj časa s p. Bernardom vkupaj živel v Novem mestu, ga tako popisuje:

„P. Bernard je bi mož v pravem pomenu besede, pristen Gorenjec, ki je nevpopgljiv stal na svojem mestu, kaker nepremično stoje gorenjske planine, pod katerimi je bil rojen. Mož čistega značaja, vedno dosleden, sicer resnoben, a dobrega serca; kot duhovnik nedotekljiv, kot profesor temeljito izobražen, vnet za svoj poklic, oče izročeni mu mladini. Njegova razlaga je bila jasna. Ako je opazil, da učenci ne razumejo nauka, je poklical berž enega ali dva k tabli in ponavljal toliko časa, da je bila stvar vsem jasna. Bil je pravi pedagog, ki ni poznal maščevanja, ki je poterpel z mladino, dobro vedoč, da je to „horrenda juventus“, ki ji je treba prizanašati, dokler ni hudobna.

Pod njegovim ravnateljstvom se je lepo živelo na novomeški gimnaziji. Dijaki so imeli v mestu velik ugled; so se pa tudi možato obnašali. Meščani so jih radi vabili na društvene veselice. Ravnatelj je rad dovolil, ali pogoj je bil? — pošteno obnašanje! In nastop so res imeli tadanji novomeški dijaki. To so bili možje, ki so kmalu zavzeli ali še zavzemajo odlična mesta, kaker: škofa Vertin in Stariha, viceadmiral Anton Haus, Tomšič, Dr. Gertscher, Scheuchenstuel, Dr. Ambrožič, nadsvetnik Schwinger, predsednik Trenz, Dr. Sterger, Dr. Dular,

Dr. Jelenc, prof. Steklasa, nadsvetnik Zamida, svetniki Kolenc, Smola, Gandini, fin. svetnik Zajec, trije Rohrmanni, mons. Jaklič, Jančar, kanonika Žitnik, Koren, dekana Lavrenčič, Schweiger, cela versta župnikov in brez števila drugih. *izstopil s. De O. Labialer*

Na novomeški gimnaziji je pod vodstvom patrov frančiškanov vladala prava in modra prostost. Da je dijaki niso zlorabili, je skerbel ravnatelj. Zato pa tudi vsi ti nekedanji novomeški dijaki hvaležen spomin hranijo v srcih svojim učiteljem, prav posebno pa p. Bernardu“.

Enega teh p. Bernardovih hvaležnih učencev, ki ga p. Hugolin ni omenil, moramo imenovati še prav posebno. To je zdaj po vsem našem cesarstvu in daleč okrog po katoliškem svetu sloveči državni poslanec in plodoviti nemški pisatelj mons. Scheicher. On je v 2. zvezku svojega dela „Erlebnisse und Erinnerungen“ prav lep spominik postavil nekedanjim našim patrom v Novem mestu, zlasti p. Bernardu. Scheicher je namreč zavoljo oslabelega zdravja l. 1865 izstopivši iz novicijata pri jezuitih, po nasvetu svojega prijatelja jezuita Vesteneka, na Dolenjsko prišel iskat okrepčanja. V ta namen je prebival izperva v gradu Vestenekove družine ter hodil v bližnji Mokronog k homeopatu Marquartu. Ker je veroval na vspeh homeopatičnega zdravljenja, mu je tudi v resnici koristilo, tako da je mogel po Vestenekovem nasvetu misliti na neko dopolnjenje preterganih gimnazijskih študijev. Želel je opraviti zrelostni izpit — maturo, in k temu mu je pripomogel p. Bernard.

„Ko se je moje zdravje zboljšalo“, tako piše v 5. poglavju omenjene knjige, naslovljenem „Im Krainerlande“, „sem to ne le k Sv. Andreju (jezuitom) naznanil, šel sem tudi v Novo mesto ter stopil v dotiko s frančiškani. Ravnatelj mi je obljubil dobiti dovoljenje zrelostnemu izpitu se podvreči, kjer koli bi mi bilo ljubo. Ob enem mi je ponudil, da smem ko nekak izrednik t. j. gost še ostale mesece šolskega leta hoditi v osmo šolo, da si morem vse nauke tolikanj lažje v spomin poklicati. On je poznal vravno novicijata in vedel, da se tam razen latinščine nič znanstvenega ne uči“ . . .

„Tako se je tudi zgodilo. V resnici sem čez nekaj mesecev zrelostni izpit opravil sè samimi odličnimi redovi, torej z odliko“. —

Nadalje piše jako prijazno in prijetno o novomeških frančiškanih, zlasti tadanjih gimnazijskih profesorjih, potem pa ravno tako o svojih tamkajšnih součencih. O p. Bernardu pravi:

„Gvardijan in gimnazijski ravnatelj je bil tedaj p. Bernard Vouk. Take, kaker je on bil, si mislim umetnike in učenjake samostanske cele, kaker so v srednjem veku in vse do novejšega časa znali družiti samostanski z učenjaškim poklicem. . . .“

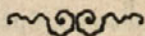
„Patra Bernard in Fulgenc, prvi je bil fizik, drugi jezikoslovec, sta umela svojo stvarino „do fermenta“, kaker se priprosto pravi. Pri tem je bila njijuna skromnost tolika, da se ji je bilo poleg znane profesorske domišljavosti naravnost čuditi.“

„Drugi matematik na gimnaziji, p. Innocenc, je bil očitno na pljučih bolan mož, ki mu je bilo težko „predavati“. On in fizik 8. razreda, p. Bernard, se mi je zdelo, da imata velik učni talent. Meni je bilo namreč jako lahko slediti predavanjem in v novicijatu s prahom pokrite formule in regule z berzovlačno hitrostjo spet na dan spraviti.“ —

Jako zajémavno je, kar piše Scheicher nadalje o p. Rafaelu, p. Gracijanu, p. Ignacu, p. Adolfu, p. Matevžu, in potem o svojih novomeških součencih, Lušinu, Valentinčiču itd., ali vse to bi tukaj ne bilo na svojem mestu *). Le to bodi omenjeno, da se je gospod menda nekoliko zmotil, ko pravi, da je bil p. Ignac „mej vsemi svojimi sobrati najbolj naroden, seveda slovensko-naroden“. — To je bil pač p. Ladislav, ali pa prav p. Bernard. Če smo prav slišali, je bil ravno on tisti, ki je „ob času volitev v deželni zbor odločno delal za izvolitev slovenskih mož, in branil dijake, ki bi bili imeli biti kaznovani, ker so neke sitnosti delali nemškimi volivcem“.

*) Naj stoji tu, kar piše o svojem spovedniku p. Matevžu; „Dem P. Matthäus hätte ich ruhig eingestanden, wenn ich selbst einen Mord begangen hätte. Er gab sich so einfach, so demütig, man merkte ihm an, dass er an alles glaubte, was er sagte nicht bloss, denn das ist sicher das Mindeste, was man bei einem Priester voraussetzen muss. sondern dass es ihm geradezu Herzensbedürfnis war, die Menschenkinder zu Gott zu führen“. — Rad bi navel posebno še tudi odstavka o p. Rafaelu in p. Adolfu, ali naj si rajši naši duhovni bravci sami omisljijo knjigo, če je še niso. Glinljiva priserčnost, s katero se spominja Scheicher naše domovine in vseh ljubih, dobrih ljudi, ki jih je tu spoznal, je pač vredna, da se njegova knjiga nekoliko razširi mej nami.

Kaj je bilo vzrok, da se je moral leta 1867, v svoji najlepši dobi, na verhu svojega življenja, odpovedati ravnateljstvu, za kar je bil kaker rojen? Ne oziri na zdravje, „Gesundheitsrücksichten“, kaker je sè znano besedo povedano v programu l. 1868, temuč nemilost, ki si jo je nakopal ob času volitev pri deželni vladi. P. Ignac pa je postal njegov naslednik, pač gotovo ne, kaker bi bil hrepenel po tem, in vlada ga je poterdila, kar ne bi bila storila, ke bi bil on tisti slovensko-narodni gorečnik. Sicer Scheicher te narodne gorečnosti p. Ignacu nič v greh ne šteje, temuč nasproti v zaslugo. Mi pa to zaslugo, če tudi je ne odrekamo popolnoma p. Ignacu, vender pripisujemo zlasti p. Bernardu. (Konec prih.)

Kaj piše naš novi kitajski misijonar.

P. H. B. *Hugo Dren*

(Dalje.)

Šestnajstega kimavca ob 6. zjutraj so dospeli do Singapura. Tudi tu so izstopili, ker je imela ladija šele ob 3. popoldne dalje iti. Oglasili so se pri šolskih bratih. Ti so jim res po bratovsko postregli, potem so ogledali mesto. Singapur, po naše „levje mesto“, je na otoku Malaka v Odzadnji Indiji. Prebivavcev šteje okoli 194.000, po večini Kitajcev. Spomina vredno je to, da jih je le četertina ženskih, tri četerti pa moških.

Ob 3. popoldne so torej odrinili dalje. „Kaj lep in genljiv je bil odhod“, piše misijonar. „Oni popotniki, ki so bili namenjeni na Javo in Borneo, so čakali na drugi parnik. Z robci so mahali in poslavljalji se od ljudi, s katerimi so deliti veselje in žalost dolgega pota. Od nas misijonarjev se je posebno težko ločil mlad zakonski par. Ob nedeljah sta se mož in žena vdeleževala naše službe božje. Mislili smo, da sta katoličana. Pozneje pa sta nam povedala, da sta protestanta, pa se jima naša služba božja zelo dopada. Misijonskih križev se kar nista mogla nagledati. Ko smo se poslovili, sta jokala kaker otroka. Žal jima je bilo, ker nismo mogli še dalje skupaj biti. O, da bi ju razsvetlil žarek milosti spreobrnjenja!“

Koliker bolj se je naš misijonar bližal svojemu cilju, toliko prijetniši občutki so ga navdajali. „Res z veseljem pričakujem trenutka“, piše bratu, „ko bom prvič stopil na zemljo, ki je bila že tolikokrat namočena s kervjo svetih apostoljskih mož. Saj, kaj je lepšega, ko videti sv. križ, zasajen na paganskih tleh, z marterniško kervjo zalit!“

Na potu iz Singapura v Honkong mu prinese pošta na sredo morja pozdravno pismo od p. Baptista. „Predno sem v Honkongu stopil na kitajska tla“, sporoča sestri, „sem dobil pismo, ki mi je prineslo na sredo morja veseli slovenski pozdrav. P. Baptist me z veliko radostjo pozdravlja in kliče: dobrodošli! Za praznik sv. Frančiška se bova zopet videla po toliko letih“. — „Zdrav in srečen sem stopil 20. t. m. na kitajsko zemljo“, piše drugi sestri. „Sprejeli so nas misijonarji. Le še dva dni bomo živeli na valovitem morju. Hvala Bogu mirno vožnjo smo imeli!“

Kaker je videti, se je res dobro deržal. Tri tjedne biti na morju, in to prvič, ter ne dobiti morske bolezni, je že dober novicijati za misijonarja. Znamenje zdravja! Zdravje je pa gotovo eden prvih pogojev za misijonarja. Posebno pa kitajski misijonar ne sme imeti želodca, ki bi se mu pri vsaki priliki obernal; drugače bi moral biti prevečkrat narobe, kaker je na kitajskem mariskaj.

Triindvajsetega jih je veliki parnik Prinč Friderik Ajtelj pred Šanhajem izročil manjši ladiji, ki jih je v dveh urah pripeljala v šanhajsko pristanišče. Ker so morali tu dva dni čakati, so imeli dosti prilike ogledati to in ono. Mesto Šanhaj ima nad 400.000 prebivalcev raznih narodnosti, ker je prvo trgovsko mesto vshodne Azije. Evropejski del je čisto moderen, kitajski po navadi vmazan. Ker imajo v mestu razni katoliški redovi in kongregacije svoje postojanke, jim ni bilo treba skrbeti za stanovanje in postrežbo. Sprejeli so jih prijazno, kaker povsod, patri lazaristi.

Petindvajsetega zvečer jih je prevzela večja ladija ter jih 29. ob 8. zjutraj po reki Jancečanu pripeljala na zadnjo postajo v mesto Hankov. Tu je čakal misijonski prokurator vshodno-hupejskega vikarijata. Po veselem pozdravu so zasedli dvokolesno kočijo in kitajec jih je odpeljal na misijonski dom. Da

so škof radostno sprejeli mlada, navdušena delavca *) se razume. Drugi dan sta šla sè škofom na njih dom v Vučang, ki ga le Jančecan loči od Hankova. Do vseh svetnikov sta imela ostati tam, potem pa vun na deželo jezika se učit. Kaj sta mej tem časom videla, ne bom opisoval, ker je že p. Baptist popisal, kar bi vtegnilo bravca zajemati.

Na vigilijo sv. Frančiška je prîhitelj p. Baptist pozdravit novega misijonarja, rojaka. „Bil sem v koru“, pravi. „Ko smo končali, me čaka na stopnjicah misijonar, p. Baptist. Segla sva si v roke, bratovsko se pozdravila, spregovorila par besed, on latinsko, jaz slovensko, ter obmolknila. Od veselja prevzeta nisva mogla nadaljevati. Dobrodošli, pater! je zopet začel Baptist in latinsko nadaljeval. Že sem dvojil, ali je pravi ali ne; slovensko mu ni šlo. Seveda je! kranjski obraz ostane vedno kranjski. Le govorjenje noče gladko teči, devet let že ni slišal materinega jezika. Začela sva kramljati o tem in onem. Kmalu je bil na starem tiru, saj se ne pozabi, kar mati navadi. Jaz sem ga oblegal z vprašanji, on mene. Drugi dan sva škofu levitirala pri slovesni sv. maši. Škof so ga zelo hvalili. Vsak vinar, ki ga dobi iz domovine, dobro oberne. . . . Kako je bil vesel, ko je videl, kaj sem vse prinesel! Po bratovsko sva si razdelila. Le mašno obleko sem prideržal za se, ker jo on že ima. Rekel je, da ga njegovi kitajci vedno sprašujejo, če je že prišel tisti pater. Petega sem ga spremil v Hankov, odkoder je šel nazaj na svojo misijonsko postajo.“

O vseh svetih je dobil p. Engelhard veselo nalogo, naj spravi svoje stvari skupaj za pot na postajo Upetse k nadmisijonarju p. Ezechijelu, da se tam prej privadi jezika. Tam se je tudi p. Baptist ubijal s kitajskimi kljukami ter o tej postaji poročal Komer drago, naj pogleda v deseti zvezek triindvajsetega tečaja „Cvetja“.

Da mu na novem domu ni bilo dolg čas, so vede ali nevede poskerbeli drugi. Posebno veselje so mu delali mladi kitajčki tamkajšnjega zavoda. „Tu je šola za dečke“, piše bratu.

*) Dva sta bila namreč določena za vshodni Hupé. Kje so se ločili oni, ki so šli na Japonsko in oni, ki so bili namenjeni za druge vikarijate, misijonar ni povedal. Mogoče, da v pismu, ki se je zgubilo. V njem je morala biti popisana tudi večdnevna pot na prvo misijonsko postajo, o kateri pravi, da jo je popisal.

„Za obleko skerbe stariši, vse drugo imajo zastonj. Ko se naučijo potrebnih resnic, se kerstijo; nato še nekaj časa hodijo v šolo. Vbogi so! Irana jim je riž, zjutraj opoldne in zvečer. Pa še kako hvaležni so, da ga imajo! Veselje jih je videti, kako ga z dvema páličicama obdelavajo in otepavajo, potem pa s čajem zalijejo. . . . Blagrujem jih, ker so tako zgodaj našli pravo pot k božjemu Zveličarju. Večkrat sem do solz ginjen, ko jih slišim moliti sv. rožni venec, ali kedar mi prepevajo mej sv. mašo, četudi je njih petje vse prej ko lepo. Kako je šolsko življenje? Ti bi se čudil! Učenje se začne takoj ko vstanejo. Traja kake pol ure. Potem pridejo k sv. maši. Po sv. maši zajterk, zopet učenje do poldne. O poldne kosilo, potem učenje do večerje. Po večerji molitev, učenje, zopet molitev, in spat! Kako se uče? Na glas kriče eden čez drugega. Čudim se, kako si morejo kaj zapomniti pri takem kriku. Vmes se tudi sprašuje. Pa kako! Učenec se postavi pred učitelja, mu obrne herbet in začne pripovedovati, kar se je naučil. Ali če je pri miru, mu vse ujde. Pregibati se mora. Enkrat se postavi na levo nogo, enkrat na desno. Tako guglje ves čas. Smešno, pa resnično!“

Ko so se začeli prvo soboto oddaljeniši kristijani shajati, da opravijo svojo nedeljsko dolžnost, so bili seveda radovedni, kak je njih novi duhovni oče. Komaj so čakali drugega dne, da jih sprejme v audijenco. Po nedeljski sv. maši namreč misijonarji sprejemajo svoje verne v avdijenco, vsacega posameznega. To jim vzame precej časa, pa je iz več ozirov tudi dobro. Bolj pridni so v obiskavanju službe božje, ker vejo, da bi jih duhovni oče takoj pogrešal. Če se pa eden ali drugi le odteguje, dobi še posebno pridigo ob tej priliki. Ob enem misijonar to in ono zve, kako se godi njegovim ovčicam mej volkovi. Verni so veseli, da smejo pozdraviti svojega očeta, skazati mu dolžno čast in spoštovanje, ter mu potožiti svoje križe in težave. To nedeljo so posebno težko čakali.

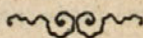
Po sv. maši se vsedeta oba misijonarju v predsobi misijonskega doma. Začne se procesija, kaker če gredo zvečer gosi domov spat. Praznično oblečeni gredo sè spoštovanjem od enega k drugemu. Moški oblečeni, kaker ste videli na sliki misijonarja, otroci v pisanih suknjicah, kaker egiptovski Jožef, ženske — čujte! — v hlačah s kratkim poveršnikom. Morda je

pa naša najnovejša ženska moda iz Kine? Zakaj pa ne? Saj je kitajski zid že na več mestih precej porušen. Sicer se bomo pa kmalu lahko prepričali. Če je to kitajski „vtek“ ali „vpliv“, ne bo dolgo, ko bo začela ketera napredna „dama“ šepati po naših ulicah s „figastimi“ nogami, kaker jih imajo kitajke. To mimogrede!

Perva vprašanja, ki so jih stavili novemu duhovnemu očetu so bila: kako vam je ime? koliko let imate? odkod ste? Ta vprašanja so znamenje največega spoštovanja, ki je morejo skazati novодоšlemu misijonarju. Ko je dal vsakemu eno podobico, so silno veseli odšli.

(Dalje prih.)

Iz Kahire.

Letos je bilo nenavadno veliko imenitnih gostov v Egiptu. Med njimi so se nekateri posebno odlikovali po svojem kersčanskem življenju, tako saški kralj in belgijski kralj in kraljica, ki sta na velikonočno nedeljo prejela sv. zakramente v tukajšni cerkvi sv. Jožefa, vsem pričujočim v spodbujenje.

Tudi izmed Slovencev sta bila dva odlična rojaka meseca majnika v Egiptu: milostivi knezoškof ljubljanski dr. Anton Bonaventura Jeglič in prečastiti bivši provincijal p. Placid Fabiani.

Umevno je, da se je slovenska naselbina koliker moč potrudila za dostojen sprejem prvega slovenskega višjega pastirja, ki jo je prišel obiskat.

V nedeljo 21. majnika ob 5. popoldne sta se pripeljala naša gosta iz Port-Sajda, ko sta prej obiskala vso Sv. Deželo. Takoj sta se napotila v prostore društva sv. Cirila in Metoda, kjer se je bilo zbralo nad sto Slovencev in Slovenek. Društvenice so jima na okrašenem odru zapele pozdravno pesem. Potem je tajnica Ivanka Fon prav navdušeno in priserčno govorila sledeči pozdrav:

Pozdravljeni presvetli knez in škof v naši sredi; pozdravljeni v imenu vseh Slovencev in Slovenek v Kahiri! Vi ste prvi slovenski višji pastir, ki ste prišli v staroslavno deželo Egiptet, v deželo posvečeno po bivanju najsv. družine Jezusa,

Marije in Jožefa. Pozdravljen z Vami naš vladika, tudi Vaš tovariš, prečastiti p. Placid, provincijalj.

Oba častita romarja sta zdaj obiskala Sv. deželo ter se od ondot podala še v Egipet, da obiščeta tudi njegove znamenitosti. V svoji ponižnosti sta hotela obiskati tudi nas svoje rojake in prišla sta sem v društvo sv. Cirila in Metoda. Hvala Vam za to iskrena!

Mi Vaši rojaki in rojakinje smo danes serčno veseli, da imamo tu v našem društvu sv. C. in M., tema slovenskima aposteljnomoma po delih tako podobna naša odlična rojaka: presvetlega višjepastirja ljubljanskega in bivšega mnogoletnega frančiškanskega provincijala.

Kaker se razvesele otročiči, če jih v tujini obišče njih oče, tako smo veseli mi vajunega obiška. Na lastne oči se lahko prepričata o našem stanju tu v Egiptu, in našla bosta, da se ne malo število nas tudi v tujini prizadeva ohraniti dve naši najdražji svetinji: sv. našo vero in mili naš materin jezik. Verni in vneti Slovenci in Slovenke hočemo biti in ostati vedno.

Tu v naši župnijski cerkvi sv. Jožefa dobivamo moč, da moremo kljub vsem nevarnostim zvesti ostati Bogu; v društvu sv. C. M. se pa v nemamo za svoj materin jezik in svojo drago domovino.

Zdaj je naše društvo dobilo gostoljubno zavetje tukaj pri čč. francoskih sestrah sv. Vincencija, kjer imamo tudi popoldansko službo božjo. To je seveda samo začasno, dokler ne pridejo sem slovenske redovnice, katerim daj ljubi Bog kmalu priti, da bi bile tukaj v svojem domu in mej svojimi sestrami.

Vam pa, presvetli višji pastir, zakličem s besedami pozdravne pesmi:

Blagoslovi in prenovi
Z božjim Duhom serca nam!
V njih naj dije, solnčno sije
Zmir ljubezni svete plam!

Na to so knezoškof odgovorili, kako jih veseli, da se Slovenci in Slovenke tudi v tujini prizadevajo ohraniti sv. vero in materin jezik, ter so jih v nemali, naj bodo v tem vsi edini, serčni in stanovitni.

Pevke so zapele na to navdušeno: Kje dom je moj? in mladenka Antonija Vresnik je deklamovala pesem: Slovenska

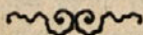
zemlja. Tudi Marijina pesem: Ko zarja zjutraj — se je milo glasila, sledila ji je deklamacija: „Vse za eno. . .“ Prednašala jo je sestrica prejšnje Elizabeta Vresnik, učenka. K sklepu je mogočno odmevala cesarska pesem.

Presvetli knezoškof so potem še prav ljubeznivo nagovorili pričujoče, ki so jih obdali ko otročiči dobrega očeta, ter se naposled odpeljali v samostan sv. Jožefa.

Ker so milostljivi knezoškof kaker tudi preč. njih spremljevalec želeli, da bi spovedovala naše ljudi, se jima je tudi v tem drage volje ugodilo: zjutraj in zvečer zlasti na praznik Vnebohoda, ko so škof ob 7. uri opravili slovensko službo božjo s priserčnim govorom, sta imela oba dosti dela v spovednici. Ko sta ogledala nato najznamenitnejše reči v Kahiri in okolici, sta se odpeljala na praznik Kristusovega vnebohoda popoldne v Aleksandrijo. Tam so jima čč. slovenske šolske sestre s svojimi učenkami napravile ljubezniv sprejem. Prišlo je pozdravit draga gosta tudi nekaj slovenskih verlih mož. Vsi zadovoljni in srečni po tako lepo vspelem romanju so se odpeljali milostivi knezoškof s svojim prečastitim tovarišem na parniku „Habsburg“ v domovino.

Rojakom v Egiptu bodo pa ostali ti kratki dnevi njih obiska v hvaležnem in trajnem spominu.

P. Benigen.

Iz ljubljanske skupščine III. reda.

Konec septembra preteklega leta nas je ljubljanska moška skupščina tretjega reda iznenadila z veselim naznanilom, da je ustanovila že davno obetañ in zaželjen novicijat ali šolo tretjega reda. Z veseljem smo sprejeli to naznanilo. Zakaj? Ker smo bili prepričani, da je s tem globoko položen temelj novi močni zgradbi, ki se ima prej ali slej dvigniti na razvalinah stare, zidane na pesek.

Ta stavba zidana na pesek je redovniško življenje brez dobrega novicijata. In tega smo do zadnjega časa v tretjem redu pogrešali. Dosedanji novicijat res ni bil družega, ko neko čakanje na oblubo, kakor je rekel poročevavec v tretjem

zvezku. Kaj čuda, če tretji red ni imel tistega vpliva na sodobno družbo, kaker nekedaj. Velika večina njegovih udov ni poznala duha sv. Frančiška, zato tudi delati ni mogla v njem, kaker je bilo želeti. Novicijat je zato, da se mladi redovnik, redovnica, vživi v duh svojega reda in njegovega ustanovitelja.

Imeli smo tedaj vzrok z veseljem pozdraviti to novico ljubljanske skupščine.

In preden so druge skupščine to zvedele, je v ljubljanski že dozorel prvi sad novicijata. V nedeljo dne 26. svečana se je v naši župni cerkvi veršila nenavadna slovesnost. Devet moških tretjerednikov novincev je sklenilo javno položiti v roke svojega voditelja sv. redovne obljube. Prej se je to godilo vedno zasebno in pri moških ne posebno pogosto. Zdaj so sami želeli, da se to zgodi javno. Češ, kaj se bomo sramovali? udje satanovega reda, frajmaurerji naj se skrivajo, nam se ni treba. Pri tem je ostalo. Veličastno so ob $1\frac{1}{2}$ 5 uri popoldne zadonele naše orgle in devet mož in mladeničev je sè svojim voditeljem pogumno stopilo pred slavnostno okrašeni altar sv. Frančiška. Po odpetem himnu: „Pridi stvarnik Sv. Duh“, — so posamič pokleknili pred voditelja in na njegovo vprašanje, kaj žele, moško odgovorili, da se želijo z obljubo zavezati, da bodo do smerti Bogu služili v III. redu sv. Frančiška. Voditelj je vsakemu podal gorečo svečo v roke in jim nato še enkrat v kratkem nagovoru postavil pred oči, kaj jim ponuja svet in kakšno plačilo red, v katerem hočejo do smerti Bogu služiti. Ginjeni so zopet posamič pristopili in naredili sv. obljube. Sè zahvaljno pesmijo se je ginljiva slovesnost zaveršila. Pričujoče ljudstvo je v začetku malo začudeno gledalo, kaj to pomeni. Nazadnje jih je pa marisiketeri zavidal, da so tako odločno premagali strah pred ljudmi, ki je zadušil že toliko plemenitih nagibov in dobrih sklepov. Ta odločnost je brez dvojbe sad novicijata.

Umevno je, da je ta slovesnost napravila globok utisk na ženske novinke. Novicijat in javna obljuba je bil tudi njih sklep. Voditelj jim je rad ustregel. Belo nedeljo so imele tudi one svojo slovesnost. Štiriintrideset jih je bilo. Po štiri in štiri so polagale sv. obljube v roke voditelja.

Kako nasprotstvo! Zunaj sramotni volivni boj, v naši cerkvi mirna, genljiva slovesnost. Zunaj se je pljuvalo na re-

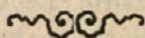
dovnice, ker so bile pokorne postavnemu zvanju. V naši cerkvi je stalo tisto popoldne pred altarjem sv. Frančiška 34 žen in deklet, ki so težko čakale trenutka, da se z obljubo zavežejo hoditi za čistim, pokornim, vbožnim sv. Frančiškom v njegovem III. redu.

Kaker nalašč so tretjerednice stopile na dan v trenutku, ko je izbruhnila podla strast nasprotne verste. Upamo, da bodo še višje vzdignile svojo zastavo in zbrale pod njo vse, kar ima še kaj čuta za čednost. Bog daj!

To dvoje, novicijat in javne obljube, si ljubljanska tretjeredna skupščina lahko z debelimi čerkami zapiše v svojo zgodovino. Če bo tako in še bolj goreče nadaljevala, kaker je začela, nam ne bo treba vedno znova in vedno zastonj pobijati ljudskega mnenja, da je tretji red le bratovščina, kaker jih je mnogo. Ta, četudi zelo vkoreninjeni, predsodek bo sam padel.

Pervi korak k povzdigi tretjega reda je tedaj storjen, da ne zastonj, je pokazal sad. Tako naprej in upanje, izrečeno ob moškem sestanku na praznik sv. Petra in Pavla preteklega leta, ne bo zastonj.

Tretji red bo pokazal, da ne životari; ampak živi. N. N.

Bl. Bernardin Feljterski.

P. B.

XII. Poglavlje.

Bernardin vstanavlja „monte“.

Glejmo zdaj, kako je bl. Bernardin vresničeval svoje misli. Mesta, kjer za gotovo vemo, da je vstanovil ali preustrojl „monte“ naš blaženi, so zlašti: Mantova, Gubbio, Trevi, Folinjo, Asiz, Parma, Florencija, Orvijeto, Akvila, Kjeti, Rijeti, Narni, Luka, Pjačenca, Padova, Faenca, Vičenca, Pjave di Sakko, Verona, Kamposampietro, Ravenna, Krema, Kodonjo, Pavija, Monseliče, Montanjana in Brešija. Berž ko ne — zgodovina „montov“ še ni temeljito preiskana — bi bilo navesti tudi še nekatere druge kraje.

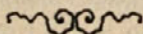
O početku naštetih Bernardinovih „montov“ so večinoma ohranjene vsaj nekatere zgodovinske podrobnosti. V sledečem jih nekaj podamo. Začnimo s P a r m o.

Bilo je l. 1486. Mestni vladavec je šel blaženemu na roko. V malo dneh se je nabral potrební denar. Delovati je začel „mont“ pa še le 1488. Iz pisem, ki so jih oskerbniki Bernardinu pisali izvemo, da je znesla l. 1493 glavnicá tamkajšnega „monta“ dvanajst tisoč lir in da so se obresti znižale od deset na pet odstotkov.

V Akvili na Napolitanskem je vstanovil „mont“ že Jakob Marški. Ali judje so ga zaterli. Tedaj je umljivo, zakaj da so judje o prihodu našega blaženega (1488) naproti mu poslali odposlanstvo s prošnjo, naj jim skaže dobroto ter ne pridiguje zoper nje, ki imajo v najimenitniših mestih od kralja dovoljenje za kupčijo. Seveda, Bernardin ni hotel postati sam sebi nezvest. Tudi tam je pridigoval, kaker drugod, zoper oderuštvó in v prid „monta“, in sicer s tolikim vspehom, da je starešinstvo podarilo v tisti namen tisoč zlatov, ljudstvo pa nabralo tri tisoč. Sestavil je nove vstave (štatute) ter jih zavoljo gotovosti dal poterediti starešinstvu. Judje mejtem niso bili leni. Z bogatimi darili so podkupili okrajnega predsednika, da je delal pri kralju zoper Bernardina. Iz tega je očitno, zakaj se „montje“ na Napolitanskem niso razširili. Le v Kjetih (Chieti) nahajamo še jednega; pa tudi ta je komaj životaril. L. 1489 je Bernardin to mesto obiskal in s privoljenjem starešinstva spre-menil postave. Isti vspeh je kmalu nato dosegel v Čivita-dukale (Civitadukale).

Še tisto leto, 1489, je vstanovil ali ojačil „mont“ v Rjetih (Rieti) in najberž tudi v Pje di Luko (Pie di Luco). V sosednjih Narnih (Narni) je nabral denar, kaker meni Wadding, za ustanovitev „monta“. V resnici pa je šlo le za razširjenje „monta“ (kaker pričajo documenta Narnensia). Tu je prišlo zavoljo obresti do disputacije ali javnega učenega prepira mej dominikani in frančiškani vpričo škofa, mestnega načelnika, mnogo doktorjev in množice ljudstva. Dominikani so imei obresti in sploh delovanje „montov“ v Perudži in Mantovi za oderuštvó. Frančiškani so temu vgovarjali; sklicevali so se na papeška pisma (bulle). Vladavec je stopil na stran frančiškanov, poterdil je „mont“ ko pobožno, pravično in sveto napravo, nasprotnike pa je obsodil, da imajo plačati apostoljskemu zakladu sto zlatov.

(Dalje prih.)

Drobtinice

iz pridig serafinskega cerkvenega učenika sv. Bonaventure.

P. H. R.

„Rekel boš morda: ne morem drugači, kaker da poželim tuje in tudi kaj drugega. Odgovorim: Oberni svoje desno oko na objubljeno plačilo, levo okó pa na (večno) terpljenje, pa boš stanoviten“. (Ser. I. de Angelis).

„Imenuje se (sv. Cerkev) „Mesto Svetega“, ker v nji na poseben način prebiva Gospod, in raduje se nad (njeno) kra-soto. . . Tega mesta kneginja pa in kraljica je blažena Devica Marija; rodila je ostanši devica; tudi sveta Cerkev jih mnogo rodi, in ostane devica“. (In f. Omn. Sanct. s. II.).

Priporočilo v molitev.

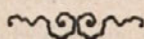
V pobožno molitev se priporočajo rajni udje III. reda skupščine goriške: Marija (Barbara) Štrukelj iz Volč, Barbara (Magdalena) Pahor iz Opatjega sela, Marija (Frančiška) Pavlin iz Ravnice, Marija (Elizabeta) Namar iz Kanala, Frančišek (Jožef) Zužič iz Opatjega sela; kobariške: Marija Šorka iz Bolca; gorjanske: Janez Jan † 10. apr., Mina Slivnik, † 10. apr. t. l.

Dalje priporočajo v pobožno molitev: neka tretjerednica črniške skupščine svojega bolnega očeta, da bi mogel svoje terpljenje voljno, vdano v voljo Božjo, prenašati; neka družina v hudi stiski se priporoča presv. Sercu Jezusovemu in sv. Antonu Padovanskemu; več oseb za milost sv. spreobrnjenja; neka rodbina, da bi Bog odvernil od nje veliko pohujšanje, da bi oče, ako je kriv, vernil se na pravo pot, ako ne, da bi se njegova nedolžnost spoznala in bi mati in otroci rešeni bili britkosti, v kateri zdaj živijo (miloščino za sv. mašo smo poslali po naročilu na Sv. Goro); J. S., da bi srečno dosegel svoje dobre namene.

Zahvalo za vslišano molitev

naznanjajo: A. B. v O. na B. v čast sv. Antonu, da je neka žival ozdravela; J. S., tretjerednik, za ljubo zdravje, zadobljeno po presv. Sercu Jezusovem in sv. Antonu Padovanskem, tudi, da je bil rešen iz neke velike zadrege; neka oseba, da se ji

je dobro iztekla neka tožba; najglobokejšo zahvalo izreka presv. Sercu Jezusovemu in sladkemu sercu Marijinemu za ozdravljenje noge neki duhovnik v Terstu.

Rimsko - frančiškanski koledar za leto 1911.

Mesec julij ali mali serpan.

1. sobota: osmina rojstva sv. Janeza Kerstnika. 2. nedelja, 4. po bink.: obiskanje bl. dev. Marije. V. O. 3. ponedeljek: sv. Julijana, dev. 4. torek: sv. Antonm škof. 5. sredo: sv. Cirilj in Metod, škofa. 6. četrtek: osmina sv. Petra in Pavla. 7. petek: sv. Lovrenec Brindiški, sp. 1. r. kap. P. O. 8. sobota: sv. Elizabeta Portugaljska, vd. 3. r. P. O. 9. nedelja, 5. po bink.: sv. Nikolaj in tov. gorkunski m. 1. r. P. O. 10. ponedeljek: sv. 7 bratov m. 11. torek: sv. Anton Marija Zakarija, sp.; sv. Pij I. p. m. 12. sredo: sv. Mohor in Fortunat, m. 13. četrtek: sv. Anaklet, p. m. 14. petek: sv. Bonaventura, škof, c. u. 1. r. P. O. 15. sobota: bl. Angelina Maršanska, vd. 3. r. P. O. 16. nedelja, 6. po bink.: Mati Božja Karmeljska.	17. ponedeljek: sv. Aleš, sp. 18. torek: bl. Simon Lipniški, sp. 1. r. 19. sredo: bl. Janez Dukeljski, sp. 1. r. 20. četrtek: sv. Hijeronim Emilijan, sp.; sv. Marjeta, d. m. 21. petek: osmina sv. Bonaventure; sv. Prakseda, d. 22. sobota: sv. Marija Magdalena, spokor, 23. nedelja, 7. po bink.: sv. Apolinarij, šk. m. 24. ponedeljek: sv. Frančišek Solan, sp. 1. r.; sv. Kristina, d. m. P. O. 25. torek: sv. Jakob apostelj; sv. Krištof, m. 26. sredo: sv. Ana. 27. četrtek: bl. Kunegunda, d. 2. r. v kapucinskih cerkvah: bl. Magdalena d. 2. r. kap. P. O. 28. petek: sv. Nazarij in drugi m. 29. sobota: sv. Marta, d. 30. nedelja, 8. po bink.: spomin posvečenja vseh cerkev 3 redov sv. Franc.; sv. Kamelj, sp. 31. ponedeljek: Ignacij Lojolski, sp.

Opomba: **P. O.** pomeni popolnoma odpustek, ki je podeljen vsem vernim, v frančiškanskih, kapucinskih in konventualjskih ali minoriških cerkvah. V. O. pomeni vesoljno odvezo s popolnoma odpustkom za 1., 2. in 3. red.